

„Így éltek a rómaiak”

Történelem-verseny

**a Budapesti Ward Mária Általános
Iskola, Gimnázium és Zeneművészeti
Szakközépiskola**

felső tagozatos

diákjai számára

2016.

I) Egy római előkező férfi napirendje összekeveredett.

Számozással állítsátok helyes sorrendbe a napi történéseket!

- felkelés
- felöltözködés
- testgyakorlás: labdázás, futás, ugrás, ökölvívás, diszkoszvetés a leggyakoribbak, az időseknek séta
- sonkából, hideg húsból. meleg ételből, borból álló étkezés
- borozgatás
- lefekvés
- törvényszéki tárgyalások ideje, vagy tudományokkal foglalkozás vagy valamilyen látványosság megtekintése
- a cliensek fogadása a vestibulumban
- fürdés
- kis pihenés, szieszta
- ima a házi istenek szobrai előtt
- udvariassági látogatások, vagy azok fogadása
- kenyérből, sajtból, gyümölcsből, borból álló rövid étkezés
- cena, lakoma (előétel ált. tojás, aztán három fogás, majd gyümölcs)

II. Helyettesítsd be a szöveg alatt szereplő szavakat a pontokkal jelölt helyekre!

Az hirdetését a Birodalom akkori pezsgő élete, kedvező fekvése is megkönnyítette. Élénk folyt az egyes tartományok között, s jól kiépített, rendszeres segítették a távoli vidékek közötti érintkezést. A sokféle használata sem jelentett akadályt, mert majdnem mindenki értett és

A rómaiak vallási tekintetben voltak, nem irtották ki, vagy nyomták el a meghódított népek vallását, ezért igen sokféle vallás volt a birodalmon belül. A közösségeit is békén hagyták, és kezdetben a keresztényeket is, mert úgy gondolták, hogy ez a zsidóság egyik ága.

Az első keresztények buzgósága, erényes élete, erkölcsi tisztasága és kitért az emberek között, vonzó példa volt a kívülállók számára.

A keresztény közösségek életéről az ókori írásaiból kaphatunk képet. A közösségi élet középpontjában az állt. Kezdetben gyűltek össze az Úr napján, később pedig a hívek számának gyarapodásával építettek.

Szent vértanú írásaiból ismerjük az ősi szentmise lefolyását.

„Midőn végeztünk az imádkozással, kölcsönösen egymást. Aztán ahhoz, aki megtöri a odavisznek egy pohár és Ez kezébe veszi, és dicsérettel meg dicsőséggel adózik minden dolog Atyjának, Fiúnak és Szentléleknek nevében. Azután hálaadó áldást mond Istennek az adományért, melyben bennünket részesít. A nép tanúsítja hozzájárulását. Ezután azok, akiket neveznek, a jelenlévők mindegyikének adnak a megáldott kenyérből és borból.”

Behelyettesítendőik (Tedd hozzá a megfelelő ragot is!): felebaráti szeretet, bor, nyelv, diakónusok, Eukarisztia, házak, latin, római, ámen, evangélium, zsidó, kenyér, utak, görög, türelmes, postajarat, víz, megcsókol, templom, író, kereskedelem, Justinus

III. Keresd meg az alábbi fogalmakat! (a meghatározást írjuk csak le, neked a megfejtést kell megtalálni és odaírni a meghatározás mellé!)

K A T E K U M E N N Z K S O Ü D I R E M
G K É U G E F H A P O S T O L U T Ó D B
K I L K D W H I R R J J G R D A F Z E F
E Z L A X E F U F V J L F E Ö G J K O C
Z U K R C R R Z G W É K H W Z F F K K K
E T J I V T E T T E K R K Y É S B Ö P K
S R C S Á S Z Á R K U L T U S Z V Z L Z
Z G J Z B F D Z R A H Z U A D S C Ö Ü U
G J G T N T R O T T Z T T X N D G S Ó J
J D F I N G E I Z A T U Z C F Ú F S Á G
H D I A K Ó N U S K Z U G T Ö F R É D Ö
Ü Ó A D B F R P U O R T H Z D O T G T Z
P P Ö M S Z E N T M I S E G F I E R É D
É Á Ű Ö A G T Ű H B R R H H G K L Á T G
Ú Ö P Ö F S Z Á J A M F I T E A T R U M
Z U U I G J Z É K Q R D J J H U I V G H
M Á R T Í R A K T Á K A I K B Z J B M M
R E R T H H U L U E F S R Ö N G E C J S
D F G A Z Z H Ű L S A G T Á M J A Ö Ü F
W D W S D T E Á É W Z D E Ú J N S X G A

Oltáriszentség

hittanuló

föld alatti sírhely

római uralkodók imádása

mártír

a papság alatti szint

amikor nem tűrik meg a keresztényeket és el akarják őket pusztítani

amivel megkenik a keresztelendő

a keresztények legfontosabb áldozata

minden hittanulónak kell ilyen, ma keresztszülő

püspökök másik neve

ebben a városban tért meg Pál

itt végezték ki a keresztényeket általában vadállatokkal

vértanúk szenvedésének leírásai

ilyen kicsi egységekben éltek az első keresztény

IV. A következő feladat a Római Birodalom hatáira vonatkozik.

Válaszoljatok a képekhez kapcsolódó kérdésekre!

A

A1. Mit ábrázol a fenti kép?

A2. A Birodalom mely területén futott keresztül?

A3. A képen egy erődítést láttok, ami kapuként is szolgált. Hány kapuja volt ennek az építménynek?

A4. Vajon az építménynek határvédő, vagy inkább csak elválasztó funkciója lehetett? Válaszodat érvekkel támaszd alá! (kb. 3 mondatban)

B

B1. A kép Kismaroson készült. Hogyan hívták a rómaiak a birodalom folyami határvonalait?

B2. Milyen építmények álltak a Duna keleti illetve északi oldalán a mai Magyarország területén?

B3. Hol találunk ilyen az iskolához legközelebb?

C

- C1. Milyen határvonalon helyezkedhetett el az ún. litus Saxonicum?
- C2. Milyen funkciót látott el a litus Saxonicum?
- C3. Ma milyen országok találhatók a térségben?

D

- D1. Hol készült a kép?
- D2. Melyik folyó áradt meg olyan módon, hogy az amphiteatrumban víz található?
- D3. Mi köze ennek a képnek a római határvédelemhez?
- D4. Milyen római város épült ennek az épületnek a közelében?

E

- E1. Milyen köze volt a római úthálózatnak a határvédelemhez?
- E2. Nézz utána, hogy eredetileg mit jelentett a limes szó?
- E3. Mikortól kezdett a limes szárazföldi határvonalat jelenteni? Milyen részekből állt egy szárazföldi határ?

F

- F1. Egy Magyarországon található castrum maradványait látod a képen? Hol lehet ez?
- F2. Mi a castrum?
- F3. Az itt a talált „műhelymaradványokból” egyértelmű, hogy a rómaiak használták a helyi szenet. Milyen műhelyeik voltak itt?

V. Az alábbiakban római kori öltözeteket láttok.

Töltsétek ki az ezekhez tartozó táblázatot!

1.

2.

3.

4.

5.

6.

FIG. 153
THE PARASOL
Drawing from a vase.

7.

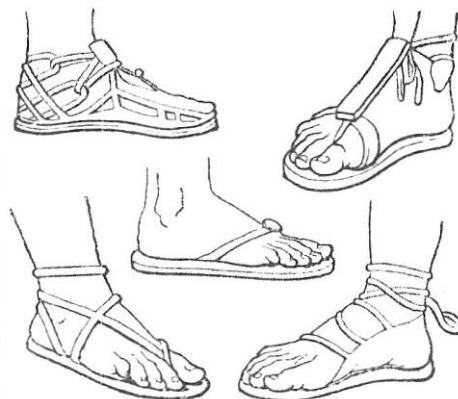
8.

9.

10.

11.

12.

	Ruha latin neve	A ruha/kiegészítő viselője	Alkalom
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

VI. A feladatban a rómaiak szórakozásaihoz kapcsolódó szavakat találjátok.

- a) Keressétek meg a szavak jelentését és írjátok melléjük!
b) Írjátok oda, hogy a szórakozás mely formájához tartoztak!
c) A maradék szavakat pedig kapcsoljátok a római élet egy más színteréhez!

cothurnus

sacrificium

munera gladiatoria

scaena

Panem et circenses!

soccus

immolatio

bestiarum

persona

alba linea

bigae

tessera

comedia

naumachia

arena

venationes

quadrigae

suovetauralia

VII. Egy római előkelő nagymama visszaemlékezéséből néhány szó elmosódott. Írjátok be a kipontozott helyekre a szerintetek odailló szavakat!

„ Kedves Iuliám!

Azért írok most neked, hogy ne félj az előtted álló élettől. Emlékszem, hogy amikor én is éves lettem, és a törvény szerint férjhez adhattak, nagyon megijedtem. Szüleim azonban jó férjet választottak nekem, akit az esküvő napjáig nem is

Az esküvő előtt megvolt az, amikor kaptam egy kis pénzt, néhány ajándékot és egy nagyon szép

Az esküvő előtti napon minden nagyon ünnepélyes volt, de én kicsit féltem. Le kellett vennem a lányruhám a-t és a játékaimat az-nek ajánlottam fel. Ezek után magamra öltöttem a flammeumot, ami egy, egészen a fejemtől a sarkamig betakart.

Maga az esküvő apám atriumában történt tanú jelenlétében. Először egy unalmas szerződést kötöttünk, amiből semmit nem értettem, de utána egy asszony a vőlegényemhez vezetett, akinek a kezét megfogva ezeket a szavakat mondtam:
„.....”

Ezután áldozatot mutattunk be, majd ünnepi lakoma következett.

Az evés után elhagytam apám házát és a férjem házához kísérték. A menet kísérték fáklyákkal, és énekkel. A menetben hozták a házasság jelképeit a és a

A férjem házához érkezve a küszöbötal kentem meg és szalagot kötöttem rá, hogy a ház Lareseinek oltalmába ajánljam magam. A küszöbön átemeltek, nehogy megbotoljak benne, ami nagyon rossz jel lett volna. A házban áldoztam az isteneknek, majd ahez siettem, hogy meggyújtsam a tüzet.

A következő napon már mint a ház úrnője jelenhettem megban.

Ezek a napok nagyon izgalmasak voltak számomra, de férjem nagyon jó ember, így mindig jó sorom volt mellette. A későbbi években a napjaim nagy részét a....., és a gyermekek

nevelésének felügyelete töltötte ki. A nyilvános életben bár nem vehettem részt, de ha mégis, akkor csak oldalán, ilyenkor nagyon boldog voltam, mert mindenki nagy tisztelettel utat nyitott nekünk.”

VIII. A következő feladatban Róma városának híres épületeit találhatod meg egy keresztrejtvényben.

Fejtsd meg a rejtvényt és válaszolj a megfejtéshez kapcsolódó kérdésre!

1. Róma folyója
2. A „legelőkelőbb” domb
3. A szent út
4. Róma szennyvízcsatornája
5. Az Amfiteatrum Flavium közkedvelt neve
6. Sportrendezvények helyszíne
7. A Forumon lévő börtön latin neve
8. A Forum kerek temploma
9. A bűnösöket innen dobták le
10. A legnagyobb köztér Rómában
11. Ezen a dombon van a fellegvár
12. A dák hadjárat híres emléke
13. Kupolás templom

1.														
2.														
3.														
4.														
5.														
6.														
7.														
8.														
9.														
10.														
11.														
12.														
13.														

Miknek a helyszíne volt a megfejtésben található épület?

IX. A következő feladat hibátlan megoldásához el kell látogass az Óbudán található Aquincum Múzeumba. (Bp. Szentendrei út 135.) Hétfőn a múzeum zárva tart!

A feladatok megoldásán túl járj nyitott szemmel, próbálj ki minden eszközt, játékot, amit szabad! Tartalmas múzeumlátogatást, jó élményt kívánunk!

Előcsarnok

1) Mely császár uralkodása alatt érte el a birodalom a legnagyobb kiterjedését?

.....

2) Keresd meg a képen látható két térképet!

A Római - Birodalmat ábrázoló térképről olvasd le városneveket, melyek Germania provincia területén létesült római településeket jelölnék!

A tartomány neve		
A város római neve		
A város mai neve		

3) Sorolj fel 5 szépségápoláshoz kapcsolódó tárgyat! Segít a Balsamarium!

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

4) Milyen részei voltak a katonai fürdőnek?

5) Milyen felirat szerepel az Apollónak és Sironának állított oltárkövön? Másold le!

- 6) Hány forgatásra ér körbe egy kis vödör a vedersoros, láncos vízemelő modelljével? Próbáld ki!
 7) A három illemhely közül kié volt a középső? Mit játszott közben...?

8) Milyen illatokat használtak a rómaiak? Illatold meg őket!

1).....2).....3).....4).....5).....

9) Hogy hívták latinul a Duna természetes határa mentén kiépített egységes határvédelmi láncot? A választ megtalálsz egy maketteket is tartalmazó teremben.

.....

10) Milyen katonai táborok voltak a Duna mentén a mai Budapest területén? Írd le a nevüket!

11) Hányan fértek el a képen látható amfiteátrumban?

.....

12) Melyik istent ábrázolja a következő szobor?

.....

13) Melyik istenhez tartozik és mit ábrázol a következő műalkotás?

.....

14) Mire használták a következő eszközt?

.....

15) Látogass el a 2. emeletre is! Mit tart a kezében Fortuna Nemesis?

16) Milyen állat köpi a vizet a szökőkútban?

17) Hány sípból áll az aquincumi orgona?

Lent az alagsorban virtuális játékokat találsz! Feltétlenül próbáld ki őket!

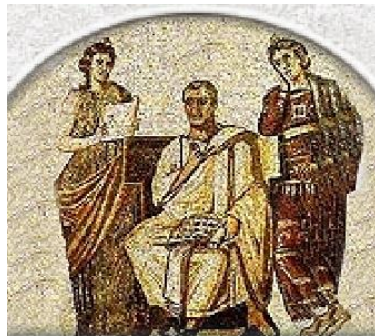
Jó szórakozást a megérdemelt munka után! ☺

X. A képek alapján, számozással tedd időrendi sorrendbe

Romulus és Remus történetének eseményeit!

AZ IKREK BOSSZÚJA

A TRÓNBITORLÓ ELRENDELI
AZ IKREK MEGÖLÉSÉT

REA SILVIA IKREKET SZÜL

VÁROS ALAPÍTÁS A HÉT DOMBON

AZ ANYAFARKAS

FAUSTULUS PÁSZTOR RÁTALÁL
AZ IKREKRE, FELNEVELI ÖKET

A SZOLGÁK FÜZFATEKNŐBE
RAKJÁK AZ IKREKET

XI. Mely ókori városokra mutatnak a nyilak? Írd a térképen látható üres mezőkbe a városok nevét a jobb oldali halmazból! Használd az atlaszod!

XII. Mit jelentenek az alábbi latin mondások, idézetek, rövidítések?

Divide et impera! -

.....

Hannibal ante portas! -

.....

Alea iacta est! -

.....

Veni, vidi, vici! -

.....

Et tu mi filii, Brute! -

.....

Panem et circenses! -

.....

A capite foetet piscis. -

.....

Si vis pacem, para bellum! -

.....

S.P.Q.R.

.....

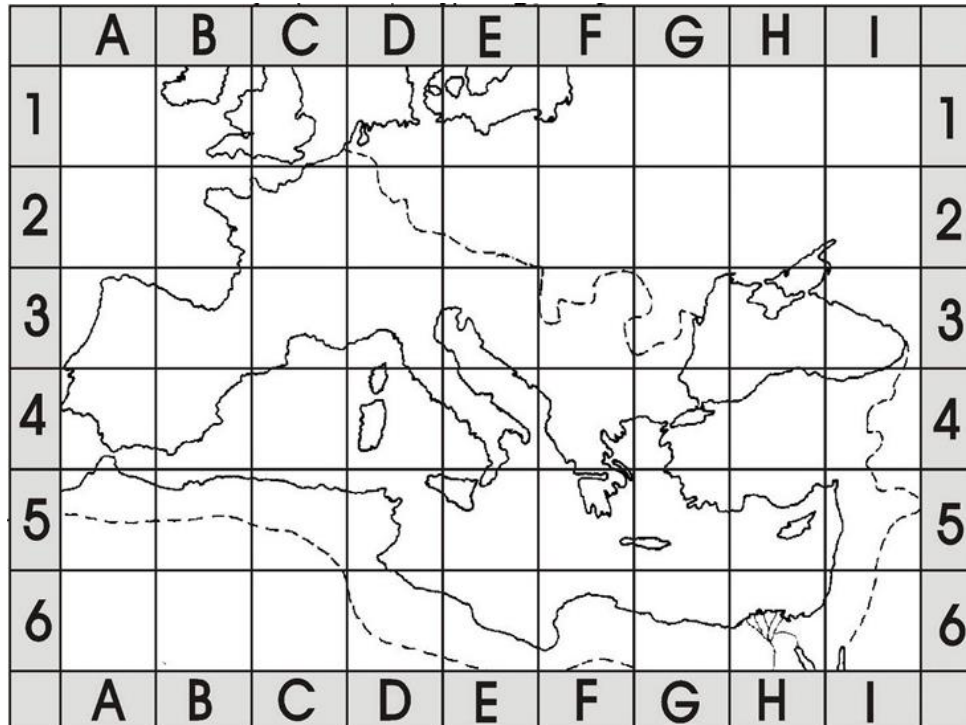
Ave caesar morituri te salutant!

.....

XIII. A következő feladat a római hadseregre vonatkozik és elsősorban a kreativitásodra lesz szükséged! Írj egy 500 szóból álló levelet, amelyben egy római légionárius vagy, aki Galliában teljesít szolgálatot és rendszeresen harcolsz a germánok ellen. Leveledbe, amit a Rómában élő családnak írsz, beszélj a katonai élet nehézségeiről, a katonai táborról, ahol élsz, a fegyverzetedről valamint a hadviselésről, harci taktikáiról, amit a germánokkal szemben alkalmaztok. Használj latin elnevezéseket a ruházatot, fegyvereket stb. illetően!

Külön lapon dolgozz!

**XIV. Válaszolj annak a földrajzi névnek a cellanevével,
amelyre az állítás vonatkozik!
(pl. hullámszó tenger=A1)**

SORSZÁM	MEGHATÁROZÁS	CELLANÉV
1.	Romulus és Rémus várost alapítanak Itáliában.	
2.	Az első római provincia.	
3.	Ezekért a szigetekért is folyt a küzdelem az első pun háborúban.	
4.	Itt kelt át Európába Hannibál.	
5.	Itt tartózkodott Scipio Kr.e. 202. októberében.	
6.	Innen indult el Spatacus felkelése.	
7.	Európai provincia, de nem a kontinensen található.	
8.	Ezt a provinciát Augustus magánbirtokaként kezelte.	
9.	Ennél nyugatabbra nem mehettél Galliában.	
10.	Ezen a tengeri útvonalon indítottak válaszcspást a rómaiak a II. pun háborúban.	
11.	Antonius halálának helyszíne	
12.	Octavianus tengeri diadala Kr.e. 31-ben	
13.	Itt teljesedett be a mondás:” Találkozunk Philippinél!”	
14.	Hannibál legnagyobb itáliai győzelmének helyszíne.	
15.	Itt alapították Africa provinciát.	

XV. Készíts egy 40 cm x 40 cm nagyságú MOZAIK képet szabadon választott, de a római kultúrához kapcsolódó témában!